

Adresseliste

Saksb.: Øyvind Skogstad
e-post: fmnooys@fylkesmannen.no
Tlf: 75 53 15 68
Vår ref: 2015/845
Deres ref:
Vår dato: 10.03.2015
Deres dato:
Arkivkode: 433.52

Sekretariatets saksframlegg til saker i møte 1/2015 i Rovviltnemnda for region 7 - Nordland

Sak 1/2015 Godkjenning av saksliste

Sekretariatets forslag til vedtak:

Rovviltnemnda i region 7 – Nordland godkjenner sakslista til møte 1/2015 slik den foreligger.

Sak 2/2015 Godkjenning av referat fra møte 4/2014

Utkast til referat fra møte 4/2014 er publisert på nemndas nettside. Det er også lagt ved saken (vedlegg 1).

Sekretariatets forslag til vedtak:

Rovviltnemnda i region 7 – Nordland godkjenner referatet fra møte 4/2014 slik det foreligger.

Sak 3/2015 Forebyggende tiltak mot rovviltskader og konfliktdempende tiltak – budsjett 2015

Vi har ikke mottatt planleggingsrammer for rovviltnemndene i 2015, men vi har fått foreløpige signaler om at region 7 – Nordland vil få samme eller litt lavere beløp som i 2014. Sekretariatets saksframlegg og budsjettforslag tar utgangspunkt i dette. Brev med planleggingsrammer vil bli ettersendt så snart det er mottatt.

Sekretariatets forslag til vedtak:

Rovviltnemnda vedtar følgende budsjett for forebyggende tiltak mot rovviltskader og konfliktdempende tiltak i 2015:

a) Drift av nemnda og sekretariatet, kap. 1420.21.

Budsjett på kr 800 000,- til dekking av møtegodtgjørelse og reiser til nemnda og drift av sekretariatet. Midler som ikke blir brukt til møtegodtgjørelse og reiser for nemnda, blir brukt til å dekke kostnader ved drift av sekretariat.

Sekretariatets forslag til vedtak:**b) Forebyggende tiltak mot rovviltskader og konfliktdempende tiltak, kap. 1420.73:**

FKT, kap. 1420.73. Forslag til budsjett 2015	Budsjett 2014¹	Forbruk 2014	Søknader 2015	Budsjettforslag 2015
Tiltak i saueneæringa				
- Tidlig sankning	780 000,-	532 866,-	542 759,-	390 000,-
- Forsinket slipp på beite	0,-	0,-	135 065,-	0,-
- Flytting til annet beite	0,-	0,-	4 700,-	0,-
- Gjeting/utvida tilsyn	1 050 000,-	1 054 834,-	4 588 403,-	1 550 000,-
- Gjeterhunder/vokterhunder	0,-	0,-	131 000,-	100 000,-
- Elektronisk gjerde til rovviltsikring	0,-	0,-	141 900,-	0,-
- Beiting på inngjerdet areal	0,-	0,-	57 300,-	0,-
- Beredskapsareal	50 000,-	45 000,-	433 035,-	0,-
- Bruk av tekniske tiltak	0,-	0,-	325 875,-	0,-
- Andre tiltak som faller inn under formålet	10 000,-	5 250,-	1 219 420,-	100 000,-
- Kadaverhundarbeid	200 000,-	202 773,-	703 400,-	180 000,-
- Radiobjeller/E-bjeller	540 000,-	504 120,-	4 137 640,-	550 000,-
- SUM sau	2 630 000,-	2 344 843,-	12 420 497,-	2 870 000,-
Tiltak i reindriftsnæringa				
- Flytting til annet beite	1 010 000,-	1 161 752,-	2 684 667,-	900 000,-
- Intensiv gjeting	850 000,-	773 533,-	1 251 000,-	740 000,-
- Kalving i gjerde	0,-	0,-	230 000,-	0,-
- Foring av rein i perioder med særlig store tap	550 000,-	462 938,-	1 567 884,-	430 000,-
- Bruk av tekniske tiltak	0,-	0,-	0,-	0,-
- Tidlig slakting	170 000,-	90 000,-	623 197,-	370 000,-
- Andre tiltak som faller inn under formålet	50 000,-	41 660,-	0,-	160 000,-
- Kadaverhundarbeid	5 000,-	5 000,-	0,-	0,-
- Radiobjeller	35 000,-	166 793,-	622 690,-	100 000,-
- SUM rein	2 670 000,-	2 701 677,-	6 979 438,-	2 700 000,-
Andre tiltak				
- Kompetansebygging – felling/jakt	800 000,-	1 344 610,- ²	1 676 006,-	400 000,-
- Utgifter ved skadefellingsforsøk	600 000,-	403 948,-		600 000,-
- Akuttmidler etc.	700 000,-	564 826,-		630 000,-
- Andre tiltak		300 000,- ³	316 996,-	0,-
- Konfliktdempende tiltak	100 000,-	90 000,-	449 900,-	200 000,-
- SUM andre tiltak	2 200 000,-	2 703 384,-	2 442 902,-	1 820 000,-
SUM FKT	7 900 000,-	7 749 904,-	21 842 837,-	7 400 000,-

¹Kolonnen Budsjett 2014 viser opprinnelig budsjett som ble vedtatt av nemnda i mars 2014. Fordeling av restmidler gjør at forbruket er større enn budsjett for enkelte poster.

²Forbruket i 2014 omfatter kr 550 000,- av restmidler fra 2014 som skal brukes til videreføring av jerveprosjektet i 2015.

³Forbruket i 2014 omfatter kr 300 000,- av restmidler fra 2014 som skal brukes til Scandlynx-prosjekt i indre Salten i 2015.

Sekretariatets forslag til vedtak:**c) Tjenestekjøp, kap. 1420.21:**

<i>Tjenestekjøp, kap. 1420.21. Forslag til budsjett 2015</i>	<i>Forbruk 2014</i>	<i>Budsjettforslag 2015</i>
Forskningsprosjekter		
- NINA – kongeørn og sau i Lofoten	198 000,-	
- NINA – Scandlynx – viltkamera i Salten	400 000,-	300 000,-
- Andre forskningsprosjekter		
SUM forskningsprosjekter	598 000,-	300 000,-
Bestandsregistrering		
- Dusører gaupeynglinger	26 975,-	
- Dusører jerveynglinger	16 185,-	
- Dusører bjørneskit	61 476,-	
- Hasteanalyser bjørneskit	13 125,-	
- Ekstrainnsats bestandsregistrering jerv	282 000,-	
SUM bestandsregistrering	399 761,-	200 000,-
Ufordelt 2015		500 000,-
SUM Tjenestekjøp	997 761,-	1 000 000,-

Nærmere om de ulike budsjettpostene:**a) Drift av nemnda og sekretariatet, kap. 1420.21**

I 2014 fikk region 7, Nordland kr 800 000,- til dekking av møtegodtgjørelse og reiser til nemnda og drift av sekretariatet. Med bakgrunn i signaler fra direktoratet går vi ut fra at samme sum blir tildelt i 2015.

b) Forebyggende og konfliktdempende tiltak, kap. 1420.73

Med bakgrunn i signaler fra direktoratet har vi tatt utgangspunkt i et budsjett på kr 7 400 000,- for 2015 til forebyggende tiltak mot rovviltskader og konfliktdempende tiltak. Dette er kr 100 000,- lavere enn i 2014, hvis man ser bort fra en ekstrabevilgning i 2014 som vi fikk som følge av at vi hadde noe ubrukte midler fra tidligere år.

Dersom planleggingsrammene fra direktoratet blir annerledes, foreslår sekretariatet at vi kan justere budsjettet med inntil kr 200 000,- så lenge det ikke berører fastlagte prinsipper og etablert praksis. Revidert budsjett vil i så fall sendes til nemnda til orientering før vi behandler de enkelte søknadene.

Bruken av midlene skal følge fastsatt forskrift om tilskudd til FKT-tiltak og føringer i forvaltningsplanen for rovvilt i Nordland.

Formålet med tilskuddsordningen er å sikre iverksettelse av effektive tapsforebyggende tiltak for å begrense de skadene rovvilt kan forårsake på produksjonsdyr i landbruket. For at tilskudd skal kunne gis må det omsøkte tiltaket ha en direkte taps- og skadeforebyggende effekt. Det kan også gis tilskudd til konfliktdempende tiltak for å begrense ulemper for lokalsamfunn og andre grupper. Målgruppen er foretak med produksjonsdyr i landbruket (inkl. reindriftsnæring), kommuner og lokalsamfunn. Lokale, regionale og landsdekkende organisasjoner og forskningsinstitusjoner kan også søke om tilskudd.

Miljødirektoratet fordeler midlene til den enkelte rovviltregion. Rovviltnemnda fordeler midlene til Fylkesmannen og gir føringer til Fylkesmannen for bruken av midlene. De enkelte søknadene behandles av Fylkesmannen. Søknader av nasjonal karakter behandles av Miljødirektoratet.

Samlet søknadssum om FKT-midler er på ca 22 millioner kroner. Dette innebærer nødvendigvis en tøff prioritering mellom ulike typer tiltak. Forslag til fordeling av FKT-midlene er gjort i samarbeid mellom miljøvernavdelinga og landbruks- og reindriftsavdelinga hos Fylkesmannen. Vårt forslag har i tillegg til gjeldende regelverk og føringer i forvaltningsplanen, tatt utgangspunkt i erfaringer med de ulike tiltakene både gjennom rapportering fra tilskuddsmottakere og gjennom Fylkesmannens rovviltarbeid. Vi har også lagt vekt på søknadsmassen ved fastsetting av budsjettforslag. Innstillingen fra sekretariatet fordeler tilgjengelige FKT-midler på hovedposter innenfor saueneæringa, reindriftsnæringa og andre tiltak (tabell ovenfor). I tabellen er også budsjett og forbruk i 2014 og søknadssummer i 2015 vist på de samme postene.

Lenger ned i saksframlegget har vi redegjort nærmere for våre forslag til prioriteringer mellom ulike budsjettposter. Vi viser også til vårt brev av 10.02.2015 til Miljødirektoratet med rapportering på FKT-midlene for 2014.

Budsjettforslaget fordeler rammen på hovedposter innenfor saueneæringa, reindriftsnæringa og andre fellestiltak, samt konfliktdempende tiltak. Fylkesmannen foreslår at vi i forbindelse med enkeltsaksbehandlninga kan foreta mindre omposteringer, i størrelsesorden +/- 5 %, mellom de ulike postene ved behov.

Tiltak i reindrifta

I år er det en liten nedgang i antall søknader fra reindrifta. Vi mottatt søknader fra 7 av totalt 12 reinbeitedistrikt, hvor til sammen 27 av 41 siidaandeler i Nordland i større eller mindre grad er berørt av tiltakene.

Flere reineiere påpeker generelt at rovdyrtrykket er for stort og at rovvilt fører til store utfordringer i drifta. I nesten alle større reinbeitedistrikt er det etter hvert fast praksis å søke om tilskudd til tapsforebyggende tiltak, men det er vanskelig å måle effekten av tiltakene.

Vi legger opp til å videreføre etablert praksis med de mest brukte tiltakstypene, men vi ser behov for at det arbeides med å øke kunnskap om årsakene til tap i reindrifta i Nordland, og mer fokus på å tilpasse tapsforebyggende tiltak slik at de får best mulig effekt. Det er store variasjoner innad i fylket i klima, beitegrunnlag, rovviltaktivitet, bruk av beiteområder osv. Dette innebærer at det kan være behov for ulike områdetilpasninger og mer varierte tiltaksprioriteringer. For å se nærmere på dette ønsker vi fram mot neste søknadsrunde å invitere noen få reinbeitedistrikt til en mer prosjektretta FKT-satsing, hvor det både kan være aktuelt å forsøke helt nye tiltak og evt. trekke inn forskningskunnskap for rådgivning og evaluering. Vi forslår å sette av budsjett på kr 160 000,- til «andre tiltak som faller inn under formålet» til en slik satsing i år.

Flytting av rein til mindre rovdyrutsatte beiteområder

Både rovviltnemnda og Fylkesmannen har prioritert dette tiltaket i flere år. De fleste reinbeitedistrikt som har tilgjengelige kystområder innenfor distriktsgrensene, benytter disse til vinterbeite. Slik flytting er delvis finansiert med FKT-midler. Det ble i 2014 benyttet ca kr 1,1 mill. til dette tiltaket. Vi har dekket 70 % av dokumenterte transportkostnader ved slik

flytting de siste årene. Det gis normalt ikke tilskudd til å dekke egen arbeidsinnsats, innleid arbeidskraft, gjerdemateriell, fôring og andre kostnader knyttet til flyttinga.

Flere har rapportert om at tiltaket har hatt en tapsreducerende effekt, men dette avhenger av om områdene er rovdryrfrie. Øyer og områder ytterst på halvøy er generelt minst rovdryrsatt, mens det lenger inn på fastlandet kan oppstå tap til både jerv og gaupe. Hensynet til slike kystområder bør tillegges vekt i arbeidet med arealdifferensiering i regionen og ved vurderinger om ulike former for uttak av rovvilt.

I enkelte distrikt får vi meldinger om betydelige konflikter med jordbruksinteresser når rein flyttes ut til kysten. I tilsagnsbrev om FKT-midler til slik flytting vil vi presisere at det er krav om at reindriftslovens bestemmelser overholdes, bl.a. i forhold til at det ikke er beiterett på innmark. Brudd på slike vilkår kan resultere i at tilskudd ikke utbetales. Landbruks- og matdepartementet har for øvrig en tilskuddsordning for konfliktforebyggende tiltak i forholdet mellom reindrift og annen berørt part som er benyttet i en del områder med konflikter mellom reindrift og jordbruk.

Vi mener tiltaket kan ha en tapsforebyggende effekt der reieneier har mulighet å flytte til områder som faktisk har lavere rovdryrfrekvenser. For å bedre kunne måle effekt av tiltaket ønsker vi å tydeliggjøre rapporteringskravene. Det kan være utfordrende å vurdere hvilke områder som har tilstrekkelig lavt rovdryrtrykk til at det kan anses som et tapsforebyggende tiltak. Videre er det ofte ikke noe klart skille mellom ordinær flytting og flytting som et tapsreducerende tiltak.

Vi foreslår å prioritere dette tiltaket høyt også i 2015. Vi forholder oss til nemndas prioriteringer de siste årene og legger opp til å dekke 70 % av direkte transportkostnader til siidaandeler som flytter til områder som kan forventes å være mindre rovdryrsatte.

Intensiv gjeting av rein

Intensiv gjeting under reinkalvinga er et mye brukt tiltak i flere år. Det er vanskelig å måle den tapsforebyggende effekten, men flere rapporterer at tiltaket er viktig. Som følge av nytt regelverk ble det i 2013 stilt krav om at slik gjeting måtte kombineres med andre tiltak.

FKT-forskrifta åpner for at det kan gis tilskudd til intensiv gjeting i kombinasjon med ulike tiltak, som flytting av rein til mindre rovdryrsatte beiteområder, kalving i gjerde, eller foring av rein i korte perioder av året for å samle flokken. Videre kan det gis tilskudd til akutt intensiv gjeting i forbindelse med pågående tap.

De fleste søknadene fra reindriffta omfatter intensiv gjeting, og mange søker om å kombinere tiltaket med tilleggsfôring før og/eller under kalvingsperioden for å holde reinen mer samla og på den måten ha bedre oversikt over flokken.

Reinen er ekstra utsatt for predasjon fra rovvilt under og i perioden like etter kalvingen. Ekstraordinært tilsyn av simlene i denne perioden kan virke avskrekkende på rovviltet og dermed redusere tapet av de nyfødte kalvene. Vi vurderer at det er riktig å fortsette praksisen med å prioritere tilsynsmidler til kalvingstida.

Ved behandling av søknader om intensiv gjeting av rein i kalvingsperioden legger vi opp til å bruke fastsatte satser i forvaltningsplanen:

- Siidaandeler med mer enn 150 rein i vårflokk: Inntil kr 30.000,-
- Siidaandeler med mindre enn 150 rein i vårflokk: Inntil kr 20.000,-

Som tidligere år legger vi opp til at evt. behov for tilsyn andre deler av året vurderes som akutt-tiltak etter fastsatte kriterier i forvaltningsplanen.

Fôring av rein

FKT-forskrifta åpner for at det kan gis tilskudd til foring av rein i korte perioder av året for å samle flokken når det kombineres med intensiv gjeting. Se derfor også avsnittet ovenfor. Vi registrerer at dette er et tiltak med økende interesse i næringa. Det søkes både om fullfôring av rein og tilleggsfôring både vinter og vår. Dersom man velger å satse på fôring som et tapsforebyggende tiltak i stor skala, vil dette innebære store utgifter og dermed en prioritering av dette tiltaket framfor andre tiltak.

Hensikten med tilleggsfôring av reinen er både å sikre bedre kondisjon og for å holde flokken mer samlet. Rein i god kondisjon har økt mulighet for å overleve sammenlignet med rein i dårlig kondisjon. Den økte overlevelsen oppstår både ved at sannsynligheten for å bli tatt av rovvilt minker og at rein i god kondisjon ikke dør som følge av utmattelse under vanskelige vær- og beiteforhold. Økt tamhetsgrad hos rein kan forenkle tilsyn, samling og gjeting av reinflokken. Fôringssvante flokker kan i større grad styres unna risikofylte områder. Den hyppige tilstedeværelsen av mennesker i fôrings-perioden kan føre til at rovdirene holder større avstand.

Sekretariatet vurderer at det er aktuelt å benytte FKT-midler til tilleggsfôring av simlerein i forbindelse med kalvinga, og at det da stilles krav om at tiltaket kombineres med intensiv gjeting. Vårt forslag til budsjett tar utgangspunkt i en sats på kr 60,- per simlerein, dette er samme sats som i 2013 og 2014.

Fylkesmannen registrerer at det er en del utfordringer med økt omfang av foring i reindrifta. Reinen i de ulike distriktene er i varierende grad vant til å bli fôret, og reieneierne har varierende kunnskap om slik foring. Dersom FKT-midler stimulerer til økt bruk av tilleggsfôr uten at man har forberedt tiltaket tilstrekkelig, kan det få uheldige konsekvenser bl.a. i form av fordøyelsesproblemer, økt markslitasje og økt forstyrrelse på kalvende simler. Videre bør man være bevisst på hvorvidt FKT-midler stimulerer til en driftsform som i mindre grad er forankret i tradisjonelle driftsmetoder og utnyttelse av de naturlige beiteressursene. Det er også viktig å benytte tilgjengelig forskningskunnskap om effekten av ulike former for fôring når man vurderer omfanget av dette som et tapsforebyggende tiltak.

Tidlig slakting av kalv

Fylkesmannen vurderer at økt uttak av kalv tidlig på høsten kan bidra til reduserte tap. Bakgrunnen for dette er flere:

- Kalv er generelt mer utsatt enn voksne dyr for tap til både rovdyr og andre tapsårsaker.
- Tilveksten til kalv er svært begrenset utover seinhøsten, så det er lite å vinne vektmessig på å vente med kalveslaktinga.
- Tapet av rein til rovdyr øker utover høsten i den mørke årstida.

- Ved å ha en lavere andel kalv på vinterbeitene, belastes disse beitene mindre og simlene kan prioritere egen kondisjon framfor å måtte ta vare på kalven.
- Forskning viser at man i mange tilfeller kan høyne kjøttproduksjonen og lønnsomheten i reindrifta ved å øke kalveuttaket.

Det er få ulemper med tidlig slakting av kalv, bortsett fra at det ofte er mer arbeidskrevende og dyrere fordi det er behov for mer bruk av helikopter når det ikke er skuterføre.

Fokus på økt uttak av kalv er også i samsvar med reindriftsavtalen, og tilskudd til dette tiltaket sees i sammenheng med tilskudd til kalveslakting over reindriftsavtalen.

I 2014 var det færre som gjennomførte tiltaket enn tidligere år. Dette kan ha sammenheng med at tilsagnsbeløpet til det enkelte distrikt ble forholdsvis lavt på grunn av lavere budsjett til tidligslakting i 2014 sammenlignet med tidligere år. De rapportene vi mottok påpekte at tiltaket har en tapsreducerende effekt.

Fylkesmannen vurderer at det vil være riktig å bruke FKT-midler for å stimuleres til økt uttak av kalv, og at tiltaket bør ha større fokus og budsjetttramme enn i 2014 for at det skal være tilstrekkelig attraktivt for reineierne å iverksette tiltaket. Vi foreslår at det gis tilskudd på kr 200,- per kalv som slaktes innen utgangen av oktober måned og innrapporteres i henhold til gjeldende regelverk, inntil maks tilsagnsbeløp.

Kalving i gjerde

Kalving i gjerde har vært et lite benyttet tiltak i Nordland, og innebærer en betydelig endring av det tradisjonelle driftsmønsteret i Nordland. Videre innebærer et slikt tiltak etablering av betydelige gjerdeanlegg, hvor utforming og plassering må gjøres ut fra hensynet til både reindriftsfaglige forhold og allmenne interesser. Tapssituasjonen i fylket tilsier at man bør ha fokus på å forsøke nye tapsreducerende tiltak. Fylkesmannen vurderer imidlertid at man bør få mer kunnskap om tiltaket før vi evt. åpner for å gi tilskudd over FKT-midlene. Dette kan blant annet gjøres ved at temaet tas opp i seminarer og møter hvor reindrifta i Nordland er samlet. Fylkesmannen foreslår å ikke sette av midler til kalving i gjerde i 2015.

Radiobjeller

Fylkesmannen vurderer at vi fortsatt er i utprøvningsfasen med bruk av radiobjeller i reindrifta. Dekningsgrad på telenettet, funksjonalitet og levetid på bjellene og dekningsgrad i reinflokken er faktorer som har stor betydning for tiltakets funksjonalitet. Det prøves ut radiobjeller fra flere leverandører hos siidaandeler i flere distrikt i Nordland. Vi foreslår at det settes av budsjettmidler til å dekke 50 % av driftskostnader på radiobjeller i reindrifta, men at det ikke satses på å investere i nye enheter i år.

Tiltak i saueneøringa

I 2015 har Fylkesmannen mottatt 55 søknader som omfatter tapsforebyggende tiltak i saueneøringa. Flere av søknadene er felles for hele beitelag/hele kommuner, mens andre kun omfatter en eller noen få brukere. Søknadene om tapsforebyggende tiltak i saueneøringa omfatter ca 50 000 sau og lam. Dette utgjør ca 25 % av all sau og lam som slippes på utmarksbeite i fylket. Til sammenligning var det i 2014 totalt ca 68 000 dyr i besetningene som søkte om erstatning for rovvilttap.

Radiobjeller

Siden omkring 2010 har Fylkesmannen gitt tilskudd til innkjøp av i overkant av 3000 radiobjeller/e-bjeller i sauene i sauenæringa. Det meste er finansiert med FKT-midler, men også noe over tilskuddsordningen Investeringer til tiltak i beiteområder.

FKT-forskrifta stiller betingelser for bruk av FKT-midler til elektronisk overvåking. I enkelte områder hvor man f. eks over flere år har hatt store tap av beitedyr uten at man har klart å finne tapsårsak, men mistenker at rovilt forårsaker tap, kan man gjøre nytte av elektronisk overvåking i en begrenset tidsperiode for å få et bedre kunnskapsgrunnlag. Ut fra dette kan det prioriteres midler til elektronisk overvåking, men midlene må målrettes mot områder der slik overvåking kan bedre kunnskapsgrunnlaget.

Fylkesmannen har mottatt et betydelig antall søknader om innkjøp av nye radiobjeller, fra flere ulike leverandører. De fleste søknadene er fra sauenæringa. Fylkesmannen foreslår å sette av budsjett til innkjøp av ca 250 nye radiobjeller, hvorav 150 lammeenheter som skal prøves ut i et prosjekt i Hamarøy. Formålet er primært å kartlegge tapsårsaker. Vi vurderer også at tiltaket kan ha en indirekte tapsreducerende effekt ved at uro og rovdyrangrep oppdages raskere, og at man dermed kan iverksette tapsreducerende tiltak raskest mulig. Slik effekt vil være størst i områder hvor det erfaringsmessig er størst sannsynlighet for tap til bjørn.

Vi har videre mottatt søknader om tilskudd til dekking av driftskostnader for til sammen ca 1500 tidligere innkjøpte radiobjeller. Budsjettforslaget tar høyde for at inntil 50 % av de årlige driftskostnadene kan dekkes etter søknad. Dette er samme praksis som i 2014.

Planlagt tidlig nedsanking av sau

Fylkesmannen har de siste årene prioritert tilskudd til planlagt tidlig sankning i områder hvor det har vært betydelige tap til jerv eller bjørn. Dette er i samsvar med føringer i gjeldende forvaltningsplan. Fylkesmannen mener at det i flere områder vil være mulig å redusere tapene seint på sesongen dersom sankingen av sau blir mer effektiv, både når det gjelder sankning til normal sankedato og der det gjennomføres planlagt tidlig sankning.

Vi har i år mottatt færre søknader om planlagt tidlig sankning, bl.a. på grunn av at en del større beitelag har valgt å ikke satse på dette som et planlagt tiltak, men heller søker om akuttmidler dersom det blir behov.

Det legges opp til at tilskudd til planlagt tidlig sankning samkjøres med tilskuddsordningen Investeringer til tiltak i beiteområder, som forvaltes av Fylkesmannens landbruks- og reindriftsavdeling, ved at søknader om sankefeller vurderes over denne tilskuddsordningen.

Ved behandling av søknader om planlagt tidlig nedsanking av sau, vil vi legge til grunn satser for akutt tidlig nedsanking i forvaltningsplanen; kr 6,- per dyr per dag fra søknadsdato (gitt fra tidligst 20. august) og fram til og med 15. september. Det vil bli lagt vekt på at tiltaket må omfatte all sau innenfor naturlig avgrensede beiteområder slik at man reduserer omfanget av skadeforskyvende effekt. Videre er typiske jerveområder og evt. bjørneområder prioritert, mens søknader fra områder hvor gaupe er den viktigste rovviltarten ikke er prioritert. Dette fordi tidlig sankning generelt er mindre effektivt mot gaupeskadene da disse fordeler seg jevnere utover beitesesongen.

Planlagt forsinka slipp av sau

Fylkesmannen har også i år mottatt noen søknader om planlagt forsinka slipp av sau på utmarksbeite. Det ble ikke gitt tilskudd til dette i 2014 da vi er svært usikker på den forebyggende effekten av forsinka slipp på utmarksbeite. Tidligere rapporter fra sauebønder spriker. Med mange søknader og store søknadssummer, vurderer vi at det heller ikke i 2015 er riktig å foreslå budsjett til dette tiltaket.

Beredskapsarealer

Beredskapsarealer har ikke vært prioritert de siste årene, og vi foreslår ikke å sette av budsjett til dette i år.

Utvidet tilsynsaktivitet

Utvida tilsyn med sau er den største søknadsposten i år, med søknader på over 4,5 mill kr. Det søkes om utvida tilsyn i mange ulike former.

FKT-forskrifta § 5 b) slår fast at utvidet tilsynsaktivitet alene ikke kan støttes økonomisk, men at det kan støttes dersom det kombineres med noen av følgende tiltak:

- Bruk av vokterhund.
- Planlagt utvidet tilsyn som en nødvendig del av tiltak nevnt i § 5a) – altså sammen med tidlig sanking, forsinka slipp, flytting, hjemmebeite, beredskapsareal, rovdryavvisende gjerder eller kalving i gjerde.
- Kortvarig intensivt tilsyn som utføres kveld, natt og morgen når det er oppdaget akutte rovdyrskader og i kombinasjon med bruk av f. eks. kadaverhund eller nattkve.
- Fôring av tamrein i korte perioder av året for å samle flokken med formål å unngå rovvilttap.

Videre kan det gis støtte til tilsynsaktivitet dersom det skjer i kombinasjon med kadaverhund med formål å øke kunnskapen om tapsårsaker i et beiteområde.

Nytt i 2015 er at vi tydeliggjør vilkårene for å kunne bruke FKT-midler til tilsyn, og hvilke vilkår som gjelder. Med bakgrunn i regelverket og mottatte søknader vurderer Fylkesmannen at det er aktuelt å gi tilskudd til følgende typer utvida tilsynsaktivitet:

- Utvida tilsyn i kombinasjon med bruk av vokterhund ihht. fastsatt standard.
- Kortvarig utvida tilsynsaktivitet i kombinasjon med bruk av kadaverhund dersom det oppstår akutt skade.
- Utvida tilsynsaktivitet med bruk av kadaverhund for å få bedre kunnskap om tapsårsaker i områder med lite kadaverdokumentasjon.

Tiltak knyttet til felling av rovvilt

Det foreligger klare politiske målsettinger om at kommunene etablerer godt skolerte, lokale fellingslag der det er aktuelt, og at opplæringen av disse skal styrkes. Det skal etableres kurstilbud og prioriteres midler til jevnlig kursing av kommunale/interkommunale skadefellingslag med mål om å øke effektiviteten ved skadefelling av rovvilt ved akutte skadesituasjoner. I Nordland er det etablert kommunale/interkommunale skadefellingslag i de fleste områder hvor vi årlig får henvendelser om skadefelling av rovvilt. En del skadefellingslag har begynt å få god erfaring, mens andre er forholdsvis nyopprettet. Det vurderes også etablering av fellingslag i enkelte områder hvor dette per i dag ikke er på plass. De siste årene er det benyttet betydelige midler på kursing/ kompetanseheving, og vi mener det er riktig å fortsatt prioritere dette. Samtidig ser vi at skadefelling på barmark er

svært vanskelig, og selv om man fortsetter å ha stort fokus på kompetanseheving vil vi neppe oppnå en veldig høy gjennomføringsgrad i form av vellykkede uttak.

Vårt budsjettforslag tar utgangspunkt i at alle etablerte kommunale/interkommunale skadefellingslag skal få mulighet til kompetanseheving. Vi mener midler til daglig kompetanseheving slik som skytetrening, lokale kurskvelder etc. bør prioriteres til alle kommunale/interkommunale skadefellingslag som søker om tilskudd, og at mer omfattende prosjekter kun gis støtte der Fylkesmannen vurderer at opplegget har faglig god standard og er knyttet til etablerte kompetansemiljøer.

Det foreligger også politiske målsettinger om at det skal arbeides aktivt med kompetansehevende tiltak knyttet til uttak gjennom kvotejakt og lisensfelling. Jervprosjektet i regi av Prosjekt Utmark er i slutfasen av planlagt prosjektperiode. Vi har imidlertid finansiert ytterligere ett års drift med restmidler fra 2014.

Konfliktdempende tiltak

FKT-midlene brukes primært til tiltak som kan bidra til reduserte tap av sau og rein, men det går klart fram av FKT-forskrifta at det også kan gis tilskudd til personer, kommuner og organisasjoner for tiltak som har til hensikt å dempe konflikter forårsaket av rovvilt, og at barn og unge skal prioriteres.

Fylkesmannen registrerer gjennom vårt arbeid med rovviltforvaltning, samt gjennom media, at det i enkelte områder er betydelig usikkerhet og frykt knyttet til tilstedeværelsen av rovvilt. Særlig gjelder dette i områder hvor vi har hatt en økende aktivitet av, og økt fokus på bjørn. Fylkesmannen mener at det i slike tilfeller er viktig med balansert kunnskap om rovvilt og konflikter knyttet til tilstedeværelsen av disse. I 2014 ble det derfor benyttet noe midler til et slikt prosjekt, og vi foreslår at det også i år settes av midler til dette.

Det vil bli lagt stor vekt på at tiltak som støttes må ha et godt faglig innhold og fokus på en balansert tilnærming til problemstillingen. Tiltak som er rettet mot barn og unge vil bli prioritert.

Videre foreslår vi at det i budsjettet for konfliktdempende tiltak tas høyde for delfinansiering av et årlig seminar som Fylkesmannen arrangerer for reindrifta i Nordland, hvor rovvilt og tap er blant hovedtemaene.

c) Tjenestekjøp, kap 1420.21

Med bakgrunn i signaler fra direktoratet går vi ut fra at region 7, Nordland får tildelt kr 1 000 000,- til denne posten i 2015. Dette er samme som i 2014. Bakgrunnen for at dette er en egen post er for å sikre riktig budsjettering i tråd med Stortingets bevilgningsreglement. Midlene kan benyttes til tjenestekjøp og forskningsaktivitet, for eksempel forsknings- og utredningsoppgaver som bidrar til utvikling og iverksettelse av effektive forebyggende tiltak, eller evaluering av effekter av igangsatte tiltak.

Vi har kun forslått fordeling av deler av tilgjengelige midler til tjenestekjøp, og at vi på et senere tidspunkt kommer med forslag til bruk av resterende midler. Ved bruk av midler til forskningsprosjekter legger vi til grunn at kun prosjekter knyttet til problemstillinger i Nordland skal prioriteres. Større forskningsprosjekter bør primært finansieres nasjonalt.

NINA v/ Scandlynx har kommet i gang med forskningsprosjekt på gaupe i Indre Salten. Prosjektet finansieres av Miljødirektoratet, og har som formål å kartlegge områdebruk og forflytningsavstander hos radiomerkede gauper. Vi har brukt restmidler fra 2014 slik at man også kan gjøre predasjonsstudier på radiomerka gauper. Videre brukte vi i 2014 midler til igangsetting av et utprøvningsprosjekt med bruk av viltkamera som supplement i bestandsregistrering av gaupe. Det er aktuelt å bruke 2015-midlet til videreføring av dette viltkamera-prosjektet.

Finansiering av bestandsregistrering av rovvilt gjøres i hovedsak gjennom tildelinger fra Miljødirektoratet. Vi har imidlertid god erfaring med å bruke noen midler på etablerte dusørordninger, og foreslår å videreføre dette i 2015.

Sak 4/2014 Forvaltningsplan for rovvilt i Nordland

Rovviltnemnda planlegger et eget arbeidsmøte hvor opplegget for revisjon av forvaltningsplanen skal drøftes. Sekretariatet foreslår at konklusjoner fra dette arbeidsmøtet refereres i nemndsmøtet 17. mars.

Saken legges fram uten innstilling.

Sak 5/2014 Møteplan for rovviltnemnda i 2015

Sekretariatet har utarbeidet forslag til møteplan for rovviltnemnda i 2015.

Sekretariatet foreslår at det berammes tre hovedmøter i 2015. Andre møter avtales løpene etter behov. Vi foreslår at kvoter for lisensfelling av jerv og bjørn drøftes i mai-møtet og at det da vedtas kvote/anbefaling om kvote. Dersom det i løpet av beitesesongen oppstår situasjoner som tilsier at disse kvotene bør justeres, kan dette behandles per telefon/e-post. Dersom det settes i gang en revisjon av forvaltningsplanen, må det påregnes noen flere møter i løpet av året.

Sekretariatet anbefaler at nemnda i utgangspunktet forholder seg til de vedtatte møtedatoene, og at evt. frafall av enkeltmedlemmer primært løses ved innkalling av vara. I særlige tilfeller kan møtedato flyttes.

Sekretariatets forslag til vedtak:

Rovviltnemnda i region 7 – Nordland vedtar følgende møteplan for 2015:

Møte 1/2015 – 17. mars

- fordeling av midler til forebyggende og konfliktdempende tiltak 2015

Møte 2/2015 – uke 21 – onsdag 20. mai

- betinget kvote for skadefelling
- kvote for lisensfelling av jerv
- kvote for lisensfelling av bjørn
- forbedre møte med KLD og LMD

Møte 3/2015 – uke 47 – torsdag 19. november

- fordeling av restmidler
- kvote for jakt på gaupe

Sak 6/2014 Saker til drøfting/ orientering

a) **Orientering om lisensfelling, kvotejakt og ekstraordinære uttak**

Orientering legges fram i møte.

b) **Orientering om yngleregistrering av jerv og gaupe vinteren 2015**

Orientering legges fram i møte.

c) **Brev til nemnda**

Følgende brev til Rovviltnemnda er fortløpende lagt ut i Sharepoint, under mappen «Brev til nemnda»:

Dato	Fra	Til	Kopi	Tema
2014-11-26	Mdir	Rovviltnemnda i Nordland m.fl.		Vedtak om kvotejakt på gaupe i Nordland 2015
2014-12-05	Mdir	Rovviltnemnda i Nordland m.fl.		Vedtak om utvidelse av kvotejaktområde på gaupe i Nordland 2015
2014-12-05	Vefsn kommune	Rovviltnemnda i Nordland m.fl.		Referat fra dialogmøte i Mosjøen 25. november
2014-12-11	Gårdbruker i Leirfjord	Mdir	Rovviltnemnda i Nordland	Klage på vedtak om kvotejakt på gaupe i Nordland
2015-01-14	Saltdal kommune	Mdir	Rovviltnemnda i Nordland m.fl.	Anmodning om å endre grenser for kvotejakta på gaupe
2015-01-14	Beitenæring ene og JFF i Saltdal	Mdir	Rovviltnemnda i Nordland m.fl.	Klage på vedtak om jaktgrenser - kvotejakta på gaupe
2015-01-23	Mdir	Rovviltnemnda i Nordland m.fl.		Oversendelse av klage på områdeavgrensning i Saltdal i kvotejakta på gaupe 2015
2015-01-30	KLD	Rovviltnemnda i Nordland m.fl.		Avgjørelse av klage på gaupekvota 2015
2015-02-01	Vefsn Sau og Geit	Rovviltnemnda i Nordland		Uttalelse fra årsmøtet i Vefsn Sau og Geit
2015-02-01	Vefsn Sau og Geit	Rovviltnemnda i Nordland		Om oppfølging av dialogmøte
2015-02-10	Mdir	FM Nordland m.fl.	Rovviltnemnda i Nordland m.fl.	Betingede fellingstillatelser på gaupe i perioden 15/2 - 1/6
2015-02-13	Grane kommune	Mdir	FM Nordland	Anmodning om sporleting etter bjørn på vårsnø
2015-02-15	Beitenæring ene i Vefsn og Grane	Rovviltnemnda i Nordland		Om rovviltforvaltning og dialogmøter
2015-02-20	KLD	Rovviltnemnda i Nordland m.fl.		Høringsforslag - bl.a. tiltak for å effektivisere lisensfelling på jerv
2015-03-03	Saltdal kommune	Mdir	Rovviltnemnda i Nordland m.fl.	Anmodning om ekstraordinære uttak av jerv i Saltdal
2015-03-06	Saltdal kommune	Rovviltnemnda i Nordland		Henvendelse om lisensfelling på jerv og ekstraordinære uttak

Oppfølging av brev til nemnda

Klima- og miljødepartementet har i brev av 20.02.2015 sendt på høring forslag til forskriftsendring for å effektivisere lisensfelling på jerv. Sekretariatet viser til Fylkesmannens høringsuttalelse (vedlagt) som grunnlag for nemndas vurdering om å sende egen høringsuttalelse.

Sak 7/2014 Eventuelt

Ingen eventuetsaker er mottatt ved utsendelse av saksframlegg.

Med hilsen

Roar Høgsæt (e.f.)
fylkesmiljøvernsjef

Monica Andreassen Iveland (e.f.)
landbruksdirektør

Dette brevet er godkjent elektronisk og har derfor ikke underskrift.

Vedlegg:

1. Referat fra møte 4/2014
2. Brev fra Miljødirektoratet – Planleggingsrammer for roviltnemndene i 2015 (ettersendes)
3. Oversikt over mottatte FKT-søknader i Nordland 2015
4. Fylkesmannen i Nordlands høringsuttalelse til forslag til forskriftsendring for å effektivisere lisensfellinga på jerv (ettersendes)